

[Udenrigsministeren.]

kedsplaner, var situationen den, at Romtraktaten vedrørende de seks landes fællesmarked netop var trådt i kraft, men endnu ikke havde fået praktiske virkninger. Samtidig var intensive og vanskelige forhandlinger om oprettelse af et såkaldt frihandelsområde mellem de seks, England, de tre skandinaviske lande og de øvrige medlemmer af OEEC under fuld udvikling.

I det år, der er forløbet siden, har de seks lande formået at fæstne deres position. Deres fælles, delvis overnationale organer — ministerrådet, kommissionen, parlamentet og domstolen — er blevet konstitueret og har gradvis påbegyndt deres virksomhed, dog uden at billedet af disse organers endelige stilling, funktioner og kompetence kan siges at være fuldt afklaret. Blandt andet på landbrugsområdet står det endnu hen i det uvisse, efter hvilke principper den fælles politik mellem de seks vil blive udformet. På Stresakonferencen sidste sommer blev såvel mere liberale som mere autarkiske principper ført i marken som det, der skulle være gældende eller ledende for en fælles landbrugspolitik mellem de seks. Nu er det Bruxelleskommissionens opgave at udarbejde egnede forslag. Danmark fik — trods fremsat ønske — ikke adgang til Stresakonferencen, men vi blev indbudt til at fremlægge vore synspunkter skriftligt, hvilket vi også gjorde. Senere havde vi i en mundtlig forhandling med Bruxelleskommissionen adgang til at drøfte Stresakonferencens problemer i relation til de danske eksportinteresser.

Det mest afgørende, der er sket for de seks i det forløbne år, er dog, at de pr. 1. januar 1959 tog det første skridt hen imod den gennemførelse af de seks landes toldunion, der efter planen skal finde sted i løbet af de kommende 12-15 år. De indbyrdes toldnedsættelser og kontingentudvidelser, der her fandt sted, skal jeg senere vende tilbage til.

Forhandlingerne om oprettelsen af et frihandelsområde er ikke forløbet på tilsvarende positiv måde. Forhandlingerne er blevet ført af en komité af ministre fra de 17 forhandlende lande med den britiske minister Maudling i spidsen. Da disse problemer i sidste uge var til drøftelse i det

britiske parlament, udtalte hr. Maudling ifølge Financial Times, at

„forhandlingsperioden for alle, der tog del i dem, og for enhver, hvem Europas sag ligger på hjerte, var en tid med skuffelser og forgæves anstrengelser.“

Jeg kan give hr. Maudling ret i denne karakteristik, og jeg synes i øvrigt, at det ved denne lejlighed skal siges, at hr. Maudlings personlige ledelse af disse langstrakte og såvel politisk som økonomisk særdeles komplicerede forhandlinger fortjener anerkendelse. Jeg tror i øvrigt, at den skuffelse, hr. Maudling giver udtryk for, i overvejende grad vil deles i Europa. Under frihandelsområdeforhandlingerne forelå virkelig et forsøg på på fælles vesteuropæisk grund at skabe den økonomiske samling, som de sidste 10 års bestræbelser inden for OEEC, GATT og Europarådet har taget sigte på. Målet skulle være en nedbringelse og fjernelse af toldsatser og importreguleringer i samme takt, som det planlægges at skulle ske mellem de seks lande indbyrdes. Jo større disse muligheder vurderes, des mere skuffende er det, at forsøget foreløbig er strandet. Maudlingkomiteen holdt sit første møde i oktober 1957, sit sidste i november 1958, idet komiteens videre forhandlinger derefter blev suspenderet.

Jeg har hele tiden måttet påpege, at udgangen på de hidtidige forhandlinger var uvis, og at risikoen for en utilfredsstillende løsning eller et negativt udfald måtte tages med i betragtning. Dette har Danmark da også gjort, idet vi, som der her i tinget og i erhvervene var og formentlig stadig er tilslutning til, har holdt alle muligheder åbne — herunder også muligheden for tilslutning til eller aftaler med de seks, en mulighed, jeg stadig må mene er til stede. Men jeg kan ikke se rettere, end at de uløste problemer for samarbejdet mellem de seks og de elleve, hvad enten dette samarbejde skal have frihandelsrådets navn og form eller være anderledes, objektivt set kunne være blevet løst og også burde kunne blive det i fremtiden, hvis der mellem de forhandlende regeringer vises tilstrækkelig vilje til gennem gensidige indrømmelser at finde frem til kompromiser, der uden fuldt ud at følge opstillede principper giver resul-